

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.08.2006, sp. zn. 11 Tdo 952/2006, ECLI:CZ:NS:2006:11.TDO.952.2006.1

Číslo: 28/2007

Právní věta: V řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) se pro doručování opisu rozhodnutí odvolacího soudu obviněnému neuplatní obecná úprava obsažená v ustanoveních § 130 odst. 1 tr. ř. a § 137 odst. 4 tr. ř., nýbrž postup při doručování se řídí ustanovením § 306 odst. 1 tr. ř., z něhož vyplývá, že všechny písemnosti (tj. včetně opisu rozhodnutí odvolacího soudu) se doručují pouze obhájci. Vzhledem k tomu pak je i pro počátek běhu lhůty pro podání dovolání (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) významný toliko okamžik doručení opisu rozhodnutí odvolacího soudu obhájci obviněného, který je oprávněn podat za obviněného dovolání jen do dvou měsíců od tohoto doručení. Pozdější doručení opisu rozhodnutí odvolacího soudu obviněnému po uplynutí této lhůty poté, co pominuly důvody konání řízení proti uprchlému (např. v souvislosti s jeho oprávněním podle § 306a odst. 2 tr. ř.), nemá na její běh již žádný vliv. Jestliže obhájce má za to, že se proti obviněnému konalo řízení jako proti uprchlému, ač pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky vyplývající z ustanovení § 302 tr. ř., a v důsledku toho byla obviněnému znemožněna účast na hlavním líčení či veřejném zasedání odvolacího soudu, může podat dovolání s tím, že uvedená skutečnost zakládá důvod dovolání ve smyslu § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. (srov. rozhodnutí pod č. 57/2005-II. Sb. rozh. tr.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.08.2006

Spisová značka: 11 Tdo 952/2006

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doručování, Dovolání, Důvody dovolání, Řízení proti uprchlému

Předpisy: 141/1961 Sb. § 130 odst. 1
§ 137 odst. 4
§ 265b odst. 1 písm. d)
§ 265e odst. 1
§ 265e odst. 2
§ 306 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného P. P. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 8. 2005, sp. zn. 9 To 44/2005, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 1 T 4/2001.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze 30. 3. 2005, sp. zn. 1 T 4/2001, byl obviněný P. P. uznán vinným několika skutky kvalifikovanými jako pokračující trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. (body L/1. až 19. výroku o vině), dva trestné činy zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. (body II/1. a 3.) a trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1, 3 tr. zák. (bod II./2.), přičemž trestné činnosti se dopustil způsobem v rozsudku podrobně rozvedeným. Byl za to odsouzen podle § 250 odst. 4 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 let, k jehož výkonu byl zařazen do věznice s ostrahou.

Dále bylo podle § 228 odst. 1 tr. ř. rozhodnuto o jeho povinnosti k náhradě způsobené škody.

Proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný P. P. odvolání, na jehož podkladě rozhodl Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 24. 8. 2005, sp. zn. 9 To 44/2005, tak, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. zrušil pouze ve výroku o náhradě škody vztahujícím se k bodu I./9. výroku o vině a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř., přičemž v ostatních výrocích zůstal napadený rozsudek beze změny.

Citovaný rozsudek odvolacího soudu byl doručen ustanovenému obhájci obviněného JUDr. J. H. a Krajskému státnímu zastupitelství v Ústí nad Labem shodně dne 7. 9. 2005. Obviněnému byl rozsudek odvolacího soudu, jakož i rozsudek soudu prvního stupně doručen dne 19. 4. 2006, a to v rámci výslechu po jeho zatčení dne 18. 4. 2006.

Proti shora uvedenému rozsudku Vrchního soudu v Praze a v návaznosti na to i proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal obviněný P. P. prostřednictvím svého zvoleného obhájce JUDr. J. K. dovolání, které bylo doručeno Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako soudu prvního stupně dne 19. 6. 2006. Obviněný napadl svým dovoláním výroky o vině i výroky o náhradě škody obou shora uvedených rozhodnutí. Jako dovolací důvod především uvedl, že v posuzované věci byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení a veřejném zasedání o odvolání, přičemž odkázal na ustanovení § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. Naplnění tohoto dovolacího důvodu spatřuje obviněný v tom, že mu soudy obou stupňů odňaly právo na obhajobu, neboť rozhodovaly v jeho nepřítomnosti, což obviněný považuje za nepřípustné s ohledem na ustanovení § 202 odst. 4 tr. ř.

Obviněný P. P. dále ve svém dovolání zpochybnil postup soudu při hlavním líčení konaném dne 30. 3. 2005, které bylo provedeno v jeho nepřítomnosti v řízení proti uprchlému. Podle názoru obviněného však nebyla splněna žádná z podmínek ustanovení § 302 tr. ř., neboť obviněný ani nevycestoval mimo Českou republiku a ani se neskrýval. Závěry soudu, podle nichž se obviněný skrýval a nezdržoval se v místě svého trvalého bydliště, vycházejí ze zprávy Policie České republiky, ale podle obviněného nejsou správné. K tomu obviněný uvedl, že se po celou dobu až do svého zatčení zdržoval v místě svého trvalého bydliště v L. a že nedokáže pochopit, proč zde nebyl zastižen Policií České republiky. Jak dále obviněný připomenul, nejenže se neskrýval, ale navíc byl zaměstnán u V. B. v B. na základě dohod o provedení práce ze dnů 1. 12. 2004, 31. 12. 2004 a 4. 4. 2005, přičemž mu uvedený zaměstnavatel rovněž pronajal byt na adrese B., okr. L. Následně pracoval u Ing. S. N. v D., kde mu bylo rovněž poskytnuto ubytování, přičemž od 1. 9. 2005 do 14. 9. 2005 a dále od 31. 3. 2006 do 5. 4. 2006 byl v pracovní neschopnosti, a to na základě potvrzení vystaveného MUDr. V. S., praktickou lékařkou v B. n. O. Přitom obviněný převzal obsílku Okresního soudu v Litoměřicích v jiné své trestní věci, což má rovněž svědčit o tom, že se neskrýval.

V závěru svého dovolání obviněný P. P. navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze, jakož i jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a aby vrátil

věc Krajskému soudu v Ústí nad Labem k novému projednání a rozhodnutí.

K dovolání obviněného P. P. se vyjádřila nejvyšší státní zástupkyně prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Státní zástupkyně považuje za zcela správný závěr soudů ohledně naplnění podmínek pro řízení proti uprchlému ve smyslu § 302 a násl. tr. ř., protože obviněný při prvním výslechu uvedl adresu pro doručování, na které se nezdržoval, a orgánům činným v trestním řízení nesdělil její změnu. Vzhledem k tomu státní zástupkyně souhlasí s postupem soudů obou stupňů, pokud všechny písemnosti určené obviněnému doručovaly v souladu s ustanovením § 306 odst. 1 tr. ř. jen obhájci, který byl obviněnému ustanoven. Státní zástupkyně proto navrhla odmítnout podané dovolání jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud předně shledal, že dovolání obviněného P. P. nebylo podáno v zákonné lhůtě, a to z následujících důvodů.

Z trestního spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem vedeného pod sp. zn. 1 T 4/2001 totiž Nejvyšší soud mimo jiné zjistil, že usnesením ze dne 30. 3. 2005 vyhlášeným v rámci hlavního líčení rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem o konání řízení proti obviněnému P. P. jako o řízení proti uprchlému, a provedl tak hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného. Jak dále vyplývá z uvedeného trestního spisu, odvolací soud rovněž vedl řízení proti obviněnému jako řízení proti uprchlému a veřejné zasedání tohoto soudu proběhlo v souladu s ustanovením § 306 odst. 2 tr. ř. taktéž bez přítomnosti obviněného.

S ohledem na smysl a zásady řízení proti uprchlému dospěl Nejvyšší soud k závěru, že se v rámci tohoto řízení vůči obviněnému neuplatní pro doručování opisu rozhodnutí odvolacího soudu obecná ustanovení trestního řádu o doručování rozhodnutí, tj. ustanovení § 130 tr. ř. a § 137 odst. 4 tr. ř., ale postup při doručování se řídí výlučně speciální úpravou obsaženou v ustanovení § 306 odst. 1 tr. ř. Vzhledem k tomu pak i lhůta pro podání dovolání ve smyslu § 265e tr. ř. běží toliko od okamžiku doručení rozhodnutí odvolacího soudu obhájci obviněného, který je v této lhůtě oprávněn podat za něj dovolání. Má-li obhájce za to, že se proti obviněnému konalo řízení proti uprchlému, ač pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky podle § 302 tr. ř., a v důsledku toho byla obviněnému znemožněna účast na hlavním líčení či veřejném zasedání, jde o důvod pro podání dovolání ve smyslu § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. (srov. rozhodnutí pod č. 57/2005-II. Sb. rozh. tr.).

Pokud však obviněný P. P. své dovolání podané proti výše citovanému rozsudku Vrchního soudu v Praze doručil Krajskému soudu v Ústí nad Labem až dne 19. 6. 2006, je nutné takto podané dovolání považovat za opožděné, byť by případně námitky uplatněné v dovolání naplňovaly dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř.

V této souvislosti je třeba pro úplnost dodat, že i za situace, kdyby obhájce obviněného nepodal dovolání v zákonné lhůtě, mohl obviněný využít práva daného mu ustanovením § 306a odst. 2 tr. ř. a do osmi dnů od doručení pravomocného rozsudku soudu prvního stupně se mohl domáhat zrušení takového rozsudku a opětovného provedení hlavního líčení. O této možnosti byl obviněný v souladu s ustanovením § 306a odst. 2 tr. ř. poučen dne 19. 4. 2006 při svém výslechu po zatčení dne 18. 4. 2006 (o jeho konání byl vyrozuměn i obhájce obviněného), v jehož rámci mu byl předán rozsudek soudu prvního stupně, jakož i rozsudek soudu druhého stupně. Po vyslechnutí tohoto poučení však obviněný uvedl, že návrh na zrušení rozsudku soudu prvního stupně nepodává a že netrvá na novém provedení řízení.

Tímto způsobem mohl obviněný P. P. bez toho, aby splnil jakékoliv další formální předpoklady, dosáhnout nového projednání věci v řízení před soudem prvního stupně, resp. v návaznosti na to i před soudem odvolacím. Tuto možnost však v zákonné lhůtě nevyužil. Přitom právní institut nového projednání věci připuštěný ustanovením § 306a odst. 2 tr. ř. je určen právě pro odstranění důsledku

konání řízení proti uprchlému záležícího v původním projednání věci bez účasti obviněného.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného P. P. podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. jako opožděné.